

→ (temmuz²
1923)

İsmir İktisat Kongresi

↳ Yeni ekonomik politikalar milliyetçi,
liberal, özel girişimci, dışa açık,
ekonomik bağımsızlık yanlı ve
kalkınmacı

↳ Sanayici, tüccar, çiftçi ve işçi
kesimi yer almıştır

↳ Sigorta, ücretler, fonlama gibi
kararlar alınmıştır

↳ Asar vergisinin kaldırılması kararı
alınmıştır. (1925)

↳ Tütün tekelleri kaldırılmıştır.

*↳ Gümrük tarifeleri ile ilgili kararlar
(5 yıl süre ile devam edilecek) (Lozan)

↳ ithabata devam edilir,
yerli sermaye olumsuz etk.

↳ Reji idaresi (1925) - tütün fransanın
elindeydi millileştirildi.

↳ 1924 - Türkiye İ Bankası

↳ Özel sektör finansmanı
ilk milli banka

Batı Limanı

- 1838 - Ticaret Ant. → Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanının bastırılması için İng. yardım istedik bütün Sonucunda Ant. imzalandı.

▽ Çimçimuk vergisini kaldırarak Yerli üreticilere
◦ Zerre verir.
▽ Bu yıllarda hammadde arayışı vardır.

- (1853-1856) Kırım Savaşı → Ruslara karşı
↳ Osmanlı Savaşı sonu
dış borcunu kapatmak için İng. borç alıyor.

- Kabotaj hakkı

- (1881) - Muharrem Kararnamesi ▽

↳ Osm. dev. borçlarının
Yapılandırılması

▽ 1909 - Ekonomik Buhran etkileri

- Cumhuriyetin ilk yılları dışa açık bir ekonomi uygulanmıştır. → 1923 - 1929 erası

▽ Tarımda mekanizasyon

▽ 1903 - Subat, İzmir iktisat kongresi
toplaniyor. → En temel nedeni 1920'de
Nelerin görüleceğini belirleme,
kapitülasyonların kaldırılması gibi

→ Ent. çok yüksek

Ekonomik
→ (1929) Buhranı } dış ticaret açığı verme-
mise sebep olmuştur

↳ Buhranda vatan vadede birde katkı

safladı.

↳ Dünya ekonomisi ile birlikte talepte
düşüş oluyor ve deflasyon yaşanıyor

↳ Türk parasının değeri düşüyor

↳ TR Alınan Önemler

Gümrük vergisi artırıldı

Para değerinin korunması

ithalatın kısıtlanması

Bütçe dengesinin korunması

↳ (1925) Türkiye Sanayi ve Maden Bankası

↳ (1926) ilk milli sigorta Anadolu Sigorta

↳ (1927) Tefvük-i Sanayi kanunu

↳ (1927) Nüfus sanayi ve tarım Bakanlığı (ilk)
↳ tarım sanayisi çok yüksek

↳ Ticaret Sanayi Odası kuruluyor bunların
düzenlenmesi için 1928 _____ ?

↳ (1925) Şeker Fabrikası kurulması için
kanun çıkıyor.

↳ (1926) Kabotaj kanunu

↳ 1930+ Almanya 1940+ ABD ile ticaret

↳ Özel sektör destekli sanayi yatırımları
başarısız olmuştur

↳ ilk banknotlar (1928 5 Analıkta)

Çıkarılmıştır

↳ ilk yıllarda en fazla ticaret yaptığımız

ülkeler İngiltere ve İtalyadır

→ 1929 - 1939 yılları arası etkiler :

- 24 temmuz 1928 Lozanda sonra ilk 5 yıl boynaa gümrük vergisinin kalkmaması, özel sektörü olumsuz etkilemiş
- 1929 - 1930 İthal İkamet Yılları, bu süreçten Türkiye ciddi anlamda etkilenmiştir.
- 1929 - 1930 yılları arasında devletin müdahalesi gerekli görülmüştür.
- 1937 'de devletçilik anlayışının bir ilkesi haline geliyor.
- 1930 'da Serbest Cum. Fikrası

Ali Fethi Okyar tarafından kurulu, her tamamen klasikleri savunan düşünce yani devletin ekonomik müdahalesine karşı.

- 1- Sanayileşme alt yapısı yeterli
- 2- Sanayinin yeterli olmaması üretime sebep bir de dış açığı verir.
- 3- Özel sektörün tüm yatırım desteğine rağmen yeterli sermaye yok.
- 4- Sanayileşmeyi gerektirecek özel kesim bilgiden yoksun.
- 5- 1929 Buhranından sonra Keynes'ın politikaları ortaya çıkması (klasik X)
- 6- Savunma Birliği dön. planlı ekon. politikalarının başarılı olması birbe örnektir.
- 7- Çömürük Vergileri 1929 yılına kadar kaldırılamadı.
- 8- Devletçilik politikası uygulanmıştır.
- 9- 1931 yılında ithalat kota konuldu, ihracatın denetlenmesi hakkında kanun çıktı.

10- Menkul kıymetler borsası kanunu

ismi değiştirilmiştir

* 11- "1930" Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu

Ek kalkınmanın sağlanması

* 12- "1930" TR Cum. Merkez Bankası

kuruluyor, "1931" de faaliyete başlıyor

↳ Fiyat istikrarı sağlamak için döviz

kuru sabit tutulmuş.

13- İlk dış borç 1930 yılında Amerika'dan

TR MB sermayesini oluşturabilmek için

alınıyor.

14- Para basma yetki 1930'da TCMB'ne

devrediliyor.

15- Sabit döviz kuru rejimi uygulanmıştır.

1930-1939 Bankacılık alanı gelişmek

1-1932 Devlet Sanayi Ofisi kuruldu.

2-1932 TR Sanayi Kredi Bankası "

↳ Özel yatırımları arttırmak amacı

3-1933 tahvil ve devlet bankası kuruldu

4-1938 Esnaf ve Sanatkarlar için
TR halkbankası kuruldu.

5-1935 Etibank kuruldu. → Maden

6-1934 Denizbank " → Gemiler

7-1933 Sümerbank "

↳ Dev. Sanayi bankası yerine

8-1931 Ziraat kongresi top.

9-1932 toprak mahsulleri Ofisi

10-1932 Buğday Kanunu

11-1935 tarım kredi kooperatif

12-1930 sanayi kongresi

13-1930 " "

→ Sanayi gelişmesi

1 ve 2. 5 yıllık kalkınma planı 3

Birinci kalkınma planı 3 1934-1938

- En temel neden un, şeker, dokumanın ^{3. boyan} (kumaş) tüketimini ülke içinde gerçekleştirebilmek
- 1933'te hayırlanmış 34'te başlamış
- ilk kredi = Sovyetler Birliğinden 8 Milyon Dolar
- Temel amaç hammaddeyi Yurtdışı olup Yurtdışında üretilen ürünlerin ülke içinde üretimine başlaması
- Dışa kapalı ekonomi, iye dönük
- Dokuma, maden, selüloz, taş ve toprak kimya sektörü yatırımları yapılmıştır
- KİT'ler kuruluyor → ilk KİT = Sümerbank
- Kumaş fabrikalarına önem verilmiştir.
- Maden yatakları işlenmeye başlamıştır.

7 Ent. sabit tutmak amaçlanmıştır

→ Bütçenin denk tutulması

→ Para Arzını Sabit tutmak

→ Sık Para politikası

→ ihracat & ithalatın sınırlandırılması

→ Sabit döviz kuru

★ • 1933, takas sistemi

▽ • 1939'dan itibaren dış ticaret ilk kez
fazla vermeye başlıyor. → Başarı olmamış
Denek.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1938-1942

→ İngiltere'den kredi alınmış

→ Kömür, demir, petrol → 35 milyon

→ Madencilik, denizcilik, enerji sanayisi,
tarımsal vb. yatırım hedeflenmiştir

→ Başarılı olmamış → 2. Dünya Savaşı

Yükünden

→ Köy End. (1940) kuruldu → Sanayi için

güçlendirilmiş iş gücü
üretmek

(1930)

KıT'lerin kurulumu nedenleri:

- Kamu Yarı
- Tekelleri devlet elyle işletmek
- Kamusal mal ve hizmet sunumu
- Ekonomik kalkınma
- Özel Sektöre öncelik etmek
- Çeşitli dağılımı düzenlemek
- Sermaye ve teknoloji
- Yabancıların ellerindeki işletmeler millileştirildi
- 1933 Demir Yolları İşletmesi
- Rıhtım şirketleri
- Havacilik alanında millileşme
- 1936 Karabük demir çelik fab.
- ↳ Borç alınarak kurulmuştur

(1940 - 1945) TR Ekonomi Politikaları

• 1940 - Milli Koruma Kanunu → Amaç;

→ Fırsat
esitliği sağlamak / vergilerden bütçesi desteklemek
bakışo kazancı önlemek

1960 yılında bu vergi kaldırılmıştır

1960 " Koruma Kanunu "

• 1942 - yılında Varlık Vergisi Kanunu
oluşturuluyor. → Amaç; Devletin yüksek

kazancı eline geçirmesi
(vergi alması)

→ Bu kanunun temel amacı Milli koruma
kanuna dayanır

• 1943 - toprak mahsülleri Vergisi

2 Dünya Savaşı etkilerinden kurtul-
mak için 1942 ve 1943 yılındaki
kanunları çıkartmıştır. Bu
dönemde yapmış olduğu en temel
hareket para basmasıdır. Bu da
enfl. artırır.

• 1940 - 1945 arasında ortalama büyüme hızı % -6,6 olmuştur. Üretim küçülmüş, GSYİH küçülmüş. Tarım sektörü küçülmüştür.

• Ocun tarihinin en küçük büyüme hızı 1945 yılında -15,3'tür.

→ 1930-1946 ithalat kotaları, 1940'ten sonra bazarı seçilmemiş ithalat engellenmeye çalışılmış.

→ Gıfıcağı tararabandırma kanunu, fırsat eşitliği sağlamak, gelir elde etmek amaçlarıdır.

1946 - İvedili Sanayi Planı

CHP, hedefleri ek. kalkınmaya ve ulusal bağımsızlığa vurgu, ek. hayatta devletin varlığını artırması, sanayileştirilme verilmesi, daha büyük sermaye projesinin sanayi kollarının kurulması için kamu yatırım programlarına başvurulması, sanayileşme hedefinin dış kaynaklar yerine iç kaynaklardan sağlanması.

→ Başarılı olunamıyor.

1947 - TR kalkınma (BANEL) planı

→ Liberal politikaları desteklenmiş

→ Dış kaynaklara yönelinmiş.

→ 1946, Gök portili sisteme geçiş

Liberal akım → müdahalecilik olmaması

→ ilk devalasyon, 7 Eylül 1946

→ 1 Dolar = 1,30 TL'den 2,83 TL'ye

çıkıyor. TL %116 düşmüş oluyor

Amaq ihracatı artırabilmek.

→ Devalasyon sonucu ent. Gök artıyor.

→ 1947'den itibaren dış ticaret

dengesizliği ağırlaşmaya başlıyor. Amerika'dan

señben yardım ve kredilerle bu

ağırlaşmaya geliyor.